

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 10 päivänä kesäkuuta 2014

416/2014

Kirkon vaalijärjestys

Annettu Turussa 8 päivänä marraskuuta 2013

Kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti säädetään kirkkolain (1054/1993) 2 luvun 3 §:n 1 momentin nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä vaalijärjestystä sovelletaan vaaleihin, joista säädetään kirkkolain (1054/1993) 23 luvussa.

2 §

Määräajat

Vaalilautakunnan tai muun vaalista vastaavan viranomaisen on kirkkolaissa tai tässä vaalijärjestyksessä säädettyinä aikoina ryhdyttävä kaikkiin vaalin toimittamista varten tarpeellisiin toimiin.

Äänioikeutetun toimi, jolle kirkkolaissa tai tässä vaalijärjestyksessä säädetty tai vaaliviranomaisen kuulutuksessa tai kirjeessä asetettu taikka ilmoitettu määräaika päättyy pyhäpäivänä, arkilauantaina tai muuna säädettyjen määräaikain laskemisesta annetun lain (150/1930) mukaan niihin rinnastettavana päivänä, voidaan suorittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Vaalitoimitus, vaaliviranomaisen kokous tai muu viranomaiselle kuuluva vaalitoimi, joka riippuu äänioikeutetun toimesta, siirtyy edellä mainittua vastaavasti.

2 luku

Seurakuntavaalit

Seurakuntavaaleja koskevat yleiset säännökset

3 §

Seurakuntavaalien ajankohta

Seurakuntavaalit aloitetaan vaalivuonna marraskuun toisena sunnuntaina jumalanpalveluksen jälkeen, kuitenkin viimeistään kello 11, ja päätetään samana päivänä kello 20. Seurakuntavaaleissa saa äänestää ennakkoon niin kuin siitä jäljempänä säädetään.

Jos seurakuntajaon muuttaminen vaalivuotta seuraavan vuoden alusta on vireillä vaalivuoden elokuun päättyessä, tuomiokapituli voi määrätä, että vaalit toimitetaan vasta seurakuntajaon muutosta koskevan päätöksen jälkeen.

Tuomiokapituli määrää poikkeuksellisten seurakuntavaalien ajankohdan.

4 §

Vaalilautakunta ja keskusvaalitoimikunta

Vaalit toimittaa seurakunnan vaalilautakunta, joka tulee asettaa viimeistään vaalivuoden toukokuussa. Kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto nimeää vaalilautakunnan

puheenjohtajan. Vaalilautakunta valitsee ensimmäisessä kokouksessaan varapuheenjohtajan.

Jos seurakunta on jaettu äänestysalueisiin, vaalilautakuntaan on valittava niin monta jäsentä, että vaalilautakunta voi jakautua kirkkolain 23 luvun 19 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin päätösvaltaisiin jaostoihin. Jaoston tehtävänä on huolehtia äänestyksen käytännön toteuttamisesta äänestysalueella. Jaosto valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan keskuudestaan. Jaostoista on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä vaalilautakunnasta säädetään.

Yhteisen kirkkoneuvoston asettaman keskusvaalitoimikunnan tehtävänä on seurakuntavaalien toimeenpanemiseksi seurakuntayhtymän seurakuntien puolesta:

- 1) hyväksyä seurakuntavaalien toimenpidesuunnitelma ja aikataulu;
- 2) laatia äänioikeutettujen luettelot;
- 3) huolehtia vaaleja koskevien kuulutusten ja ilmoitusten laatimisesta ja tietoon saattamisesta;
- 4) muutoin avustaa seurakuntien vaalilautakuntia vaalien yhtenäisessä toteuttamisessa.

5 §

Vaaleja koskevat kuulutukset ja ilmoitukset

Jos vaaleja koskeva kuulutus tai ilmoitus on julkaistava lehdessä, se voidaan keskusvaalitoimikunnan toimesta saattaa seurakuntien jäsenten tietoon myös yhteiskuulutuksena, jollei kirkkolain 3 luvun 5 §:stä muuta johdu.

Äänioikeutettujen luettelo

6 §

Äänioikeutettujen luettelon laatiminen

Vaalilautakunnan ja seurakuntayhtymässä keskusvaalitoimikunnan on laadittava äänioikeutettujen luettelo.

Äänioikeutettujen luettelon tulee olla laadittu:

- 1) seurakuntavaaleja varten syyskuun 1 päivään mennessä;
- 2) valituksen johdosta uudelleen toimitet-

täviä seurakuntavaaleja ja poikkeuksellisia seurakuntavaaleja varten viimeistään 55 päivää ennen vaalipäivää.

7 §

Äänioikeutettujen luettelon tarkastaminen

Seurakuntavaalien äänioikeutettujen luettelo on tarkastettava viimeistään syyskuun 1 päivänä ja uudelleen toimitettavissa tai poikkeuksellisissa seurakuntavaaleissa viimeistään toisena päivänä siitä, kun luettelo on laadittava. Äänioikeutettujen luettelon tarkastaa vähintään kaksi vaalilautakunnan keskuudestaan valitsemaa jäsentä.

Äänioikeutettujen luettelon tarkastajien on:

- 1) lisättävä luetteloon ne seurakunnan äänioikeutetut jäsenet, jotka oikeudettomasti ovat jääneet siihen merkitsemättä;
- 2) poistettava alle jäävää tekstiä kokonaan peittämättä ylivivaten kuolleiden ja oikeudettomasti äänioikeutetuiksi merkittyjen henkilöiden nimet, sekä merkittävä toimenpiteen syy;
- 3) oikaistava muut luettelossa havaitsemansa virheet.

Tarkastajien on lopuksi merkittävä luetteloon äänioikeutettujen tarkistettu lukumäärä sekä päivättävä luettelo ja varmennettava se allekirjoituksin. Varmennamisen jälkeen äänioikeutettujen luettelo ei saa tehdä muita muutoksia kuin ne, jotka aiheutuvat kirkkolain 23 luvun 22 §:ssä tarkoitettuun itseoikaisuun taikka oikaisuvaatimukseen tai valituksen annettua päätöksestä.

8 §

Äänioikeutettujen luettelon pitäminen nähtävänä

Äänioikeutettujen luettelo lukuun ottamatta henkilötunnuksia on tarkastusta varten pidettävä valvonnan alaisena nähtävänä vähintään neljän tunnin ajan kahtena luettelon tarkistamista seuraavana peräkkäisenä arkipäivänä, ei kuitenkaan lauantaina. Toisena päivistä luettelo pidetään nähtävänä kello 15–19.

Nähtävillä pitämistä koskevassa kuulutuksessa on mainittava:

1) milloin ja missä äänioikeutettujen luettelo on nähtävillä;

2) miten äänioikeutettujen luetteloä koskeva oikaisuvaatimus tehdään;

3) milloin vaalilautakunta kokoontuu käsittelemään oikaisuvaatimuksia.

Kuulutus on pantava seurakunnan ilmoitustaululle viimeistään kymmenen päivää ennen nähtävillä pitoajan alkua ja pidettävä siinä nähtävillä pitoajan päättymiseen asti. Lisäksi kuulutus on julkaistava lehdessä viimeistään viisi päivää ennen nähtävillä pitoajan alkua.

9 §

Oikaisuvaatimuksen käsittely

Vaalilautakunta käsittelee äänioikeutettujen luetteloä koskevat oikaisuvaatimukset seurakuntavaaleissa lokakuun 1 päivänä pidettävässä kokouksessa ja uudelleen toimitettavissa tai poikkeuksellisissa seurakuntavaaleissa kaksi viikkoa luettelon nähtävillä pitoajan päättymisen jälkeen pidettävässä kokouksessa.

10 §

Äänioikeutettujen luettelon lainvoimaisuus

Äänioikeutettujen luettelo tulee lainvoimaiseksi siten kuin kirkkolain 23 luvun 23 §:ssä säädetään. Vaalilautakunnan on tehtävä merkintä lainvoimaisuudesta äänioikeutettujen luetteloon.

11 §

Ilmoituskortti

Seurakunnan jakautuessa äänestysalueisiin seurakunta laatii jokaisesta äänioikeutettujen luetteloon otetusta henkilöstä ilmoituskortin, jossa ovat:

1) tiedot äänioikeutetun nimestä ja äänestysalueesta sekä äänestyspaikasta vaalipäivänä ja sen osoitteesta;

2) äänioikeutetun vakituinen osoite, joka on jäsentietojärjestelmässä 6 §:ssä määrätynä päivänä;

3) tieto siitä, missä vaaleissa ilmoituskortin vastaanottajalla on äänioikeus;

4) tiedot vaalipäivästä ja ennakoöänestyksen ajankohdasta;

5) kortin lähettäjäksi merkityn vaalilautakunnan yhteystiedot;

6) tiedot jäsentietojärjestelmästä, johon kortissa olevat tiedot perustuvat;

7) ohjeet kortin käyttämisestä ja menettelystä äänestettäessä.

Ilmoituskortti laaditaan siten, että sitä voidaan käyttää lähetekirjeenä muussa ennakoöänestyksessä kuin kotiaanestyksessä.

Vaalilautakunta huolehtii siitä, että ilmoituskortit lähetetään viimeistään 24. päivänä ennen vaalipäivää niille äänioikeutetuille, joiden osoite on tiedossa.

Ehdokasasettelu ja vaalien valmistelu

12 §

Ehdokasasettelua koskeva kuulutus

Vaalilautakunnan tulee vaalivuonna viimeistään elokuun 1 päivänä pidettävässä kokouksessa laatia kuulutus, jossa on ilmoitettava kirkkovaltuustoon tai yhteiseen kirkkovaltuustoon ja seurakuntaneuvostoon valittavien jäsenten määrä, ehdokkaiden vaalikelpoisuuden edellytykset sekä milloin ja minne valitsijayhdistysten perustamisasiakirjat on jätettävä.

Kuulutus on pantava seurakunnan ilmoitustaululle ennen elokuun 10 päivää ja pidettävä siinä syyskuun 15 päivään kello 16 asti. Lisäksi kuulutus on julkaistava lehdessä elokuun 10 päivään mennessä.

13 §

Valitsijayhdistyksen perustaminen

Oikeus asettaa ehdokkaita seurakuntavaaleissa on valitsijayhdistyksellä, jonka vähintään kymmenen äänioikeutettua seurakunnan jäsentä on perustanut. Äänioikeutettu voi olla perustajajäsenenä vain yhdessä kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston ja vain yhdessä seurakuntaneuvoston jäsenten vaalia varten perustetussa valitsijayhdistyksessä. Jos hän on samassa vaalissa jäsenenä kahdessa tai useammassa valitsijayhdistyksessä, vaalilautakunnan on poistettava hänet kaikista perustamisasiakirjoista.

Seurakuntayhtymän jokaisessa seurakunnassa perustetaan valitsijayhdistys ja laaditaan perustamisasiakirjat erikseen yhteisen kirkkovaltuuston ja erikseen seurakuntaneuvoston vaalia varten.

14 §

Ehdokasmäärä ja ehdokaslistan nimitys

Valitsijayhdistys voi nimetä ehdokaslistansa enintään kirkkovaltuustoon tai seurakuntaneuvostoon valittavien jäsenten kaksinkertaisen määrän ehdokkaita. Yhteiseen kirkkovaltuustoon ehdotettuja voidaan kuitenkin nimetä kolme kertaa niin monta kuin seurakunnasta on valittava. Jos yhteiseen kirkkovaltuustoon valitaan seurakunnasta vain yksi jäsen, valitsijayhdistys voi nimetä enintään kuusi ehdokasta. Sama henkilö voidaan saman toimielimen jäsenten vaalissa nimetä vain yhden valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi.

Valitsijayhdistyksellä on oikeus ehdottaa ehdokaslistojen yhdistelmään otettavaksi ehdokaslistan nimitys, johon tulee sisältyä sana ”ehdokaslista”. Nimitys ei saa olla sopimaton eikä harhaanjohtava. Eri valitsijayhdistykset eivät saa käyttää samaa nimitystä.

15 §

Valitsijayhdistyksen perustamisasiakirja

Valitsijayhdistys perustetaan laatimalla päiväty ja allekirjoitettu perustamisasiakirja, jonka tulee sisältää:

1) maininta siitä, mitkä vaalit ovat kyseessä;

2) valitsijayhdistyksen jäsenten allekirjoitukset, jotka on selvennettävä merkitsemällä niiden alle allekirjoittajan nimi sekä arvo, ammatti tai toimi ja osoite;

3) ehdokaslista, jossa mainitaan siinä järjestyksessä kuin ehdokkaat ehdokaslistojen yhdistelmässä asetetaan, kunkin ehdokkaan nimi ja arvo, ammatti tai toimi enintään kahta ilmaisua käyttäen; Erikseen voidaan pyytää, että ehdokaslistojen yhdistelmässä käytettäisiin ehdokkaan etunimen rinnalla tai sen sijasta yleisesti tunnettua puhuttelunimeä tai etunimeä lyhennettynä ja että ehdokkaan tarkempi asuinpaikka mainittaisiin;

4) valitsijayhdistyksen jäsenistään nimeämän asiamiehen ja hänen varamiehensä nimi ja yhteystiedot; Nämä eivät saa olla vaalilautakunnan jäseniä eivätkä yhdistyksen ehdokkaita.

Perustamisasiakirjaan on liitettävä:

1) kunkin ehdokkaan allekirjoittama suostumus ehdokkuuteen ja vakuutus siitä, ettei hän ole suostunut saman toimielimen vaalissa toisen valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi;

2) asiamiehen kirjallinen vakuutus siitä, että ehdokkaat ovat vaalikelpoisia seurakunnan luottamustoimeen ja että valitsijayhdistyksen jäsenet ovat äänioikeutettuja seurakunnan jäseniä.

16 §

Perustamisasiakirjan toimittaminen seurakuntaan

Valitsijayhdistyksen perustamisasiakirja liitteineen on toimitettava kirkkoherranvirastoon tai, jos sellaista ei ole, vaalilautakunnan määräämään muuhun paikkaan viimeistään syyskuun 15 päivänä ennen kello 16. Tätä ennen toimitila on pidettävä auki vähintään neljän tunnin ajan.

17 §

Perustamisasiakirjojen käsittely ja huomautukset

Vaalilautakunta tarkastaa perustamisasiakirjat niihin sisältyvine ehdokaslistoineen valmistavasti viimeistään syyskuun 16 päivänä pidettävässä kokouksessa. Perustamisasiakirja, joka on jätetty määräajan päättymisen jälkeen, on jätettävä tutkimatta. Tutkimatta jättämisestä on ilmoitettava valitsijayhdistyksen asiamiehelle tai, jos asiamiestä ei ole nimetty, jollekin perustamisasiakirjan allekirjoittajista.

Vaalilautakunnan tulee varata valitsijayhdistykselle tilaisuus antaa selitys tai tehdä oikaisu, jos:

1) nimetty ehdokas ei ole vaalikelpoinen tai jos henkilö on nimetty saman toimielimen jäsenen vaalissa useamman kuin yhden valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi;

2) ehdokaslistan nimitys on 14 §:n 2 mo-

mentin vastainen tai jos sama nimitys on ehdotettu useamman kuin yhden valitsijayhdistyksen nimitykseksi;

3) ehdokaslista on muutoin virheellinen tai puutteellinen;

4) valitsijayhdistystä ei ole perustettu laillisesti.

Selityksen tai oikaisun pyytämisestä on annettava todisteellinen tieto valitsijayhdistyksen asiamiehelle tai, jos asiamiestä ei ole nimetty, jollekin perustamiskirjan allekirjoittajista. Samalla on ilmoitettava havaittu virhe tai puute tai muu tarvittava lisäselvitys sekä määräaika, jonka kuluessa oikaisun tai täydennyksen saa toimittaa. Vaalilautakunnan on ilmoitettava 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua huomautuksesta myös ehdokkaalle.

Perustamisasiakirjat on hyväksyttävä, jos niiden johdosta ei ole esitetty huomautuksia tai päätetty vaatia lisäselvityksiä.

18 §

Toimenpiteet huomautusten johdosta

Valitsijayhdistyksen asiamiehellä tai, jos asiamiestä ei ole nimetty, perustamiskirjan allekirjoittajalla on oikeus viimeistään lokakuun 1 päivänä ennen kello 16 tehdä oikaisu sekä täydentää perustamisasiakirjaa. Saman ajan kuluessa hänellä on oikeus tehdä ehdokkaan nimeä, arvoa, ammattia tai tointa, osoitetta tai tarkempaa asuinpaikkaa koskevia tarkistuksia.

Jos huomautus on tehty sen johdosta, että henkilö on suostumuksensa mukaisesti nimetty saman toimielimen jäsenten vaalissa useamman kuin yhden valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi, valitsijayhdistyksille on varattava tilaisuus 1 momentissa määrättyyn aikaan mennessä poistaa tällainen ehdokas. Ehdokasta ei saa korvata toisella ehdokkaalla.

Jos sama nimitys on ehdotettu useamman kuin yhden valitsijayhdistyksen nimitykseksi, valitsijayhdistykselle on varattava tilaisuus 1 momentissa määrättyyn aikaan mennessä luopua nimityksestä ja ehdottaa uutta.

Jollei 2 tai 3 momentissa tarkoitettua oikaisua tehdä, vaalilautakunnan tulee poistaa ehdokkaan nimi tai ehdokaslistan nimitys kaikesta kysymyksessä olevan toimielimen vaalin ehdokaslistoista.

19 §

Perustamisasiakirjojen hyväksyminen ja ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen

Vaalivuoden lokakuun 1 päivänä kello 16 jälkeen pidettävässä kokouksessa vaalilautakunta:

1) ottaa lopullisesti käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi ne valitsijayhdistysten perustamisasiakirjat, joiden osalta on pyydetty täydennystä tai oikaisua;

2) tekee ehdokaslistoihin 18 §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden mukaiset sekä ehdokaiden kuolemasta aiheutuvat muutokset;

3) laatii ehdokaslistojen yhdistelmän arpoamalla ehdokaslistojen järjestyksen, numeroimalla kaikki listat roomalaisilla numeroilla vasemmalta oikealle ja merkitsemällä yhdistelmään hyväksytyt nimitykset;

4) numeroi ehdokkaat juoksevassa numerojärjestyksessä alkaen numerosta 2 siten, että ensin annetaan numerot ehdokaslistojen yhdistelmässä ensimmäiseksi arvotun ehdokaslistan ehdokkaille valitsijayhdistyksen ilmoittamassa järjestyksessä, sen jälkeen toiseksi arvotun ehdokaslistan ehdokkaille ja niin edelleen.

Jos valitsijayhdistyksen perustamisasiakirjaa ei voida täydennyksen tai oikaisun jälkeen hyväksyä, se on hylättävä. Jos virhe koskee vain jotakin ehdokasta, on ainoastaan hänen nimensä poistettava ehdokaslistasta. Samoin on poistettava ehdokaslistan nimitys, jota ei ole hyväksytty.

Seurakuntayhtymän jokaisessa seurakunnassa yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten ehdokaslistoihin kuuluvat ehdokkaat numeroidaan samalla tavoin kuin 1 momentin 4 kohdassa määrätään ja seurakuntaneuvoston jäsenten ehdokaslistoihin kuuluvat ehdokkaat siten, että numerointi jatkuu viimeisestä yhteisen kirkkovaltuuston jäsenen ehdokkaan numerosta.

20 §

Ehdokaslistojen yhdistelmän sisältö

Samana ehdokaslistan ehdokkaat merkitään ehdokaslistan numeron alle yhteiseen kehyseen, jossa kullakin ehdokkaalla on oma ruu-

tunsa, valitsijayhdistyksen ilmoittamassa järjestyksessä ylhäältä alaspäin. Jos ehdokkaat on lukumääränsä vuoksi merkittävä kahdelle tai useammalle vierekkäiselle palstalle, heidät merkitään riveittäin vasemmalta oikealle.

Ehdokaslistojen yhdistelmässä tulee olla yhteinen otsikko, josta käy selville, mitä vaalia varten yhdistelmä on laadittu, sekä 19 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdan edellyttämät seikat. Ehdokkaasta merkitään numeron lisäksi nimi ja arvo, ammatti tai toimi enintään kahta ilmaisua käyttäen sekä tarvittaessa tarkempi asuinpaikka. Ehdokkaan puhuttelunimi tai hänen etunimensä lyhennys merkitään ehdokaslistojen yhdistelmään vain, jos se on tarpeen ehdokkaan henkilöllisyyden täsmentämiseksi. Muita tietoja ehdokkaasta ei saa merkitä.

Seurakuntayhtymään kuuluvassa seurakunnassa laaditaan ehdokaslistojen yhdistelmä erikseen yhteisen kirkkovaltuuston ja erikseen seurakuntaneuvoston jäsenten vaalia varten. Ehdokaslistojen yhdistelmään käytettävän paperin tulee olla samanväristä kuin vastaavissa äänestyslipuissa.

21 §

Ehdokaslistojen yhdistelmän julkaiseminen

Ehdokaslistojen yhdistelmä on pantava seurakunnan ilmoitustaululle viimeistään kolme viikkoa ennen vaalin alkamista. Yhdistelmästä ja sen nähtävillä olosta on samassa ajassa ilmoitettava lehdessä.

22 §

Vaalien valmisteluun liittyvät muut vaalilautakunnan päätökset

Vaalilautakunnan tulee 17 §:n 1 momentissa tarkoitettussa kokouksessa:

1) määrätä äänestyspaikat ja vaalihuoneistot;

2) määrätä ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimitsija ja päättää muista ennakkoäänestystä koskevista asioista sekä laatia ennakkoäänestystä koskeva kuulutus;

3) valita vaaliavustajat ja päättää muista vaalin valmisteluun liittyvistä toimenpiteistä, jollei niistä ole tehty aikaisemmin päätöstä;

4) valita tarvittaessa kolme tai useampia ennakkoäänenten laskijoita huolehtimaan ennakkoäänenten laskennasta jäljempänä 47 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

23 §

Äänestyslippu

Äänestyslipun tulee olla vakiokokoa 148 x 210 mm, ja sen sisäpuolelle on painettava otsikko, jossa mainitaan, missä vaalissa sitä käytetään. Lipussa olevan painetun ympyrän on oltava halkaisijaltaan 90 mm, ja sen on lippua kokoon taitettaessa jäätävä taittamattomaksi. Keskellä ympyrää tulee olla selvästi havaittava merkintä Nro .. ehdokkaan numeron merkitsemistä varten. Äänestyslipusta on käytävä selvästi ilmi, miten se taitetaan, ja sen on turvattava vaalisalaisuuden säilyminen.

Äänestyslippuihin käytettävän paperin värin tulee olla kirkkovaltuuston ja yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten vaalissa valkoista sekä seurakuntaneuvoston jäsenten vaalissa oranssia.

Kirkkohallitus huolehtii varsinaisissa seurakuntavaaleissa käytettävien äänestyslippujen painattamisesta. Poikkeuksellisissa seurakuntavaaleissa käytettävien äänestyslippujen painattamisesta huolehtii vaalilautakunta.

Ennakkoäänestys ja kotiäänestys

24 §

Ennakkoäänestyksen ajankohta ja kuulutus ennakkoäänestyksestä

Ennakkoäänestys aloitetaan lokakuun viimeistä sunnuntaita seuraavana maanantaina ja se jatkuu saman viikon perjantaihin. Äänestys tapahtuu:

1) kirkkoherranvirastoissa tai seurakunnan toimistossa joka päivä kello 9–18;

2) muissa paikoissa vaalilautakunnan määrääminä aikoina.

Poikkeuksellisissa seurakuntavaaleissa voidaan äänestää ennakolta vain tämän seurakunnan ennakkoäänestyspaikassa.

Vaalilautakunnan laatima kuulutus ennakkoäänestysajoista ja -paikoista on pantava kahdeksan päivää ennen ennakkoäänestyksen

alkamista seurakunnan ilmoitustaululle ja pidettävä siinä ennakkoäänestyksen päättymiseen asti, jollei 51 §:stä muuta johdu. Kuulutuksesta on ilmoitettava lehdessä viimeistään viisi päivää ennen ennakkoäänestyksen alkamista.

25 §

Ennakkoäänestysasiakirjat

Ennakkoäänestyksessä on käytettävä 23 §:ssä tarkoitettua äänestyslippua sekä vaalikuorta, lähetekirjelomaketta ja lähetekuorta, jotka kirkkohallitus valmistuttaa. Seurakunnan käyttäessä 11 §:ssä tarkoitettua ilmoituskorttia tämä toimii lähetekirjeenä.

26 §

*Äänestyksen aloittaminen
ennakkoäänestyspaikassa*

Äänestäjän on ilmoitauduttava ennakkoäänestyspaikassa vaalitoimitsijalle ja esitettävä selvitys henkilöllisyydestään. Tämän jälkeen hänelle annetaan äänestyslippu kirkkovaltuuston jäsenten vaalia varten tai äänestyslippu yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakunta-neuvoston jäsenten vaaleja varten sekä vaalikuori, lähetekuori ja tarvittaessa lähetekirjelomake.

Oman seurakuntansa alueella olevassa ennakkoäänestyspaikassa äänestävälle on varattava tilaisuus tutustua seurakuntansa ehdokaslistojen yhdistelmiin.

27 §

Äänestäminen ennakkoäänestyksessä

Äänestäjällä on oikeus äänestää sen seurakunnan ehdokaslistojen yhdistelmässä olevaa ehdokasta, jossa äänestäjä on merkitty äänioikeutetuksi.

Äänestäjän on merkittävä äänestyslippuun ehdokkaan numero niin selvästi, ettei voi syntyä epätietoisuutta siitä, ketä ehdokasta hän tarkoittaa. Merkintä on tehtävä äänestys-suojassa tai muutoin siten, että vaalisalaisuus säilyy.

Äänestäjän pyynnöstä vaalitoimitsijan tai vaalilautakunnan jäsenen on avustettava

häntä äänestämässä. Henkilö, jonka kyky tehdä äänestysmerkintä on oleellisesti heikentynyt, saa käyttää äänestyksessä apuna valitsemaansa avustajaa. Avustajana ei kuitenkaan saa käyttää vaaleissa ehdokkaana olevaa henkilöä. Avustaja on velvollinen tunnollisesti noudattamaan äänestäjän tahtoa ja pitämään salassa äänestyksen yhteydessä saamansa tiedot.

28 §

Lähetekirje

Lähetekirje on osoitettava sen seurakunnan vaalilautakunnalle, jossa äänestäjä on ilmoituksensa mukaan merkitty äänioikeutettujen luetteloon.

Lähetekirjeen tulee sisältää:

1) äänestäjän täydellinen nimi ja henkilötunnus sekä, jos nimi on muuttunut, myös edellinen nimi;

2) ilmoitus seurakunnasta, jossa äänestäjä on merkitty äänioikeutettujen luetteloon, ja sen osoitteesta.

Äänestäjän on vaalitoimitsijan läsnä ollessa omakätisesti allekirjoitettava lähetekirjeessä oleva vakuutus siitä, että hän vaalisalaisuuden säilyttäen on itse täyttänyt äänestyslipun ja sulkenut sen taitettuna vaalikuoreen.

29 §

Ennakkoäänestyksen päättämistoimet

Kun äänestäjä on tehnyt merkintänsä äänestyslippuun, hänen on taitettava äänestyslippu ja suljettava se taitettuna ja leimaamattomana toimitsijan nähden vaalikuoreen. Vaalikuori on tämän jälkeen leimattava sen seurakunnan leimalla, jossa ennakkoon äänestäminen tapahtuu. Vaalikuoreen ei saa tehdä muita merkintöjä.

Vaalitoimitsijan on lähetekirjeessä todistettava, että äänestys on tapahtunut oikein, ja ilmoitettava ennakkoäänestyspaikka sekä päivätty ja allekirjoitettava todistus. Vaalikuori ja lähetekirje on tämän jälkeen suljettava lähetekuoreen. Vaalitoimitsijan on viivytyksettä lähetettävä lähetekuori sen seurakunnan vaalilautakunnalle, jonka vaalitoimitukseen äänestäjä on osallistunut.

Kaikilla niillä äänestäjillä, jotka ennen ilmoitetun äänestysajan päättymistä ovat saapuvilla odottamassa äänestysvuoroaan, on oikeus äänestää ennen kuin vaalitoimitus siinä äänestyspaikassa lopetetaan. Ilmoitetun äänestysajan päättyessä on äänestyspaikka suljettava. Sulkemisesta on sitä ennen ilmoitettava saapuvilla oleville äänestäjille.

30 §

Ennakoäänestäjien luettelo

Ennakoäänestyspaikassa äänestäjistä on pidettävä luettelo. Siihen merkitään äänestäjän nimi, seurakunta, jossa äänestäjä ilmoituksensa mukaan on merkitty äänioikeutettujen luetteloon, sekä päivä, jolloin äänestäminen on tapahtunut. Kirkkohallitus valmistuttaa lomakkeen luettelo varten.

31 §

Ennakoäänestysasiakirjojen tarkastaminen

Vaalilautakunnalle saapuneet ennakoäänestysasiakirjat tarkastetaan vaalikuoria avaamatta kokouksessa, joka on pidettävä siten, että vaalipäivää edeltävänä perjantaina ennen kello 16 saapuneet ennakoäänestysasiakirjat ehditään siinä käsitellä. Määräajan jälkeen saapuneet lähetekuoret jätetään niitä avaamatta huomioon ottamatta. Määräajan jälkeen saapuneisiin kuoriin merkitään niiden saapumisajankohta.

Äänestys on jätettävä huomioon ottamatta, jos:

1) ennakkoon äänestänyttä henkilöä ei ole merkitty äänioikeutettujen luetteloon äänioikeutetuksi;

2) lähetekirje on niin puutteellinen tai epäselvä, ettei varmasti voida päätellä, kuka henkilö on äänestänyt;

3) vaalikuori on avonainen tai leimaamaton taikka siihen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva taikka muu asiaton merkintä;

4) henkilö on äänestänyt useaan kertaan.

Siitä, että äänestys on jätetty huomioon ottamatta, on tehtävä merkintä vaalilautakunnan pöytäkirjaan ja liitettävä siihen vaalikuori sisältöineen sekä lähetekirje ja -kuori.

Jos lähetekuori ja vaalikuori hyväksytään,

äänioikeutettujen luetteloon merkitään, että lähetekirjeessä mainittu henkilö on äänestänyt. Samalla vaalikuoren etupuolelle tehdään merkintä, että äänestäjä on todettu äänioikeutetuksi. Hyväksytyt vaalikuoret lasketaan. Lisäksi tarkastetaan, että vaalikuorien lukumäärä on sama kuin äänioikeutettujen luetteloon äänestäneiksi merkittyjen lukumäärä. Hyväksytyt vaalikuoret on lähetekirjeistä erotettuina säilytettävä avaamattomina varmassa tallessa.

32 §

Ennakoäänestys kotona

Äänioikeutettu, jonka kyky liikua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän pääse äänestys- eikä ennakoäänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia, saa äänestää ennakolta kotonaan (*kotiäänestys*) siinä seurakunnassa, jonka äänioikeutettujen luetteloon hänet on merkitty. Kotiäänestyksen yhteydessä voi äänestää myös kotiäänestykseen oikeutetun kanssa samassa taloudessa asuva omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) tarkoitettu omaishoitaja, jos hänet on merkitty kyseisen seurakunnan äänioikeutettujen luetteloon.

33 §

Kotiäänestyksessä läsnä olevat henkilöt

Kotiäänestyksen toimittamisesta huolehtii yksi vaalitoimitsija. Vaalilautakunnan puheenjohtaja määrää, kenen äänestäjän luokse kukin vaalitoimitsija menee.

Kotiäänestyksen vaalitoimitsijan on huolehdittava, että hänen lisäkseen kotiäänestyksessä on läsnä äänestäjän valitsema tai hyväksymä 18 vuotta täyttänyt henkilö, joka tässä tehtävässään ei toimi vaaliviranomaisen tehtävässä. Henkilö, joka on asianomaisessa vaalissa ehdokkaana, ei voi toimia tässä tehtävässä.

Avustajan käyttöön sovelletaan, mitä siitä 27 §:n 3 momentissa säädetään.

34 §

Kotiäänestyksen valmistavat toimenpiteet

Kotiäänestykseen oikeutetun on kirjalli-

sesti tai puhelimitse ilmoitettava vaalilautakunnalle halukkuudestaan äänestää ennakolta kotonaan viimeistään ennakoäänestyksen alkamista edeltävänä perjantaina ennen kello 16. Ilmoituksen voi tehdä äänestäjän puolesta tämän valitsema henkilö.

Ilmoituksessa on mainittava:

1) äänestäjän täydellinen nimi, henkilötunnus, osoite, seurakunta ja puhelinnumero sekä, milloin ilmoituksen tekee äänestäjän valitsema henkilö, myös tämän nimi, osoite ja puhelinnumero;

2) että äänestäjän kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän ilman kohtuuttomia vaikeuksia pääse äänestys- eikä ennakoäänestyspaikkaan ja että hän tämän vuoksi haluaa äänestää ennakolta kotonaan;

3) voiko äänestäjä itse huolehtia siitä, että kotiaänestyksessä on läsnä 33 §:n 2 momentissa tarkoitettu äänestäjän valitsema henkilö.

Kirjallinen ilmoitus voidaan tehdä käyttäen tarkoitusta varten laadittua lomaketta. Vaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että lomakkeita on kotiaänestystä haluavien äänestäjien saatavilla. Kirjallinen ilmoitus on allekirjoitettava.

Vaalilautakunnan sihteerin on, mikäli mahdollista, tarvittaessa poistettava ilmoituksessa oleva puutteellisuus ja varmistettava, että ilmoituksen on tehnyt siinä mainittu äänestäjä tai tämän valitsema henkilö. Vaalilautakunnan tulee pitää ilmoituksista luetteloa.

35 §

Kotiaänestyksen ajankohta ja kotiaänestyksestä annettavat tiedot

Kotiaänestys tulee toimittaa ennakoäänestyspäivinä kello 9 ja 20 välillä. Viimeisenä päivänä äänestys päättyy kello 16.

Vaalilautakunnan puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että 34 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten vuoksi äänestäjälle annetaan viipymättä kirjallisesti tai puhelimitse tieto ainakin kahden tunnin tarkkuudella siitä ajankohdasta, jolloin vaalitoimitsija saapuu hänen luokseen. Samalla on mainittava vaalilautakunnan puhelinnumero mahdollista yhteydenottoa varten. Jos vaalitoimitsija on estynyt saapumasta ilmoitettuna ajankohtana, esteestä ja uuden käynnin ajankohdasta on viipymättä ilmoitettava äänestäjälle.

Äänestäjälle on annettava edellä säädetyllä tavalla tieto siitä, ettei kotiaänestystä toimiteta, jos:

1) äänestyksen toimittamiseen vaikuttavaa ilmoituksessa olevaa puutteellisuutta ei ole voitu poistaa;

2) ilmoitus vaalilautakunnalle on tehty säädetyin määräajan jälkeen;

3) kotiaänestystä ei voida lainkaan toimittaa kulkuyhteyksien katkeamisen tai muun ylivoimaisen esteen vuoksi.

36 §

Kotiaänestyksen keskeyttäminen

Vaalitoimitsijan on keskeytettävä kotiaänestys, jos äänestäjän vaalivapautta tai äänestyksen häiriötöntä kulkua ei voida turvata. Keskeyttämisestä, ja jos äänestystä ei voida jatkaa, myös sen lopettamisesta on tehtävä merkintä kotiaänestyksistä pidettävään luetteloon.

37 §

Kotiaänestyksen lähetekirje

Lähetekirjeen tulee sisältää 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi äänestäjän allekirjoittama vakuutus, että hänen kykynsä liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän pääse äänestys- eikä ennakoäänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia. Edellä 33 §:n 2 momentissa tarkoitettujen äänestyksessä läsnä olevan henkilön on merkittävä lähetekirjeeseen nimikirjoituksensa.

Vaalitoimitsijan on lähetekirjeessä todistettava, että kotiaänestys on tapahtunut siten kuin ennakoäänestyksestä 24, 26 ja 29 §:ssä säädetään. Vaalitoimitsijan on päivättävä todistus ja allekirjoitettava se. Äänestyslipun sisältävä vaalikuori ja lähetekirje on tämän jälkeen suljettava lähetekuoreen. Vaalitoimitsijan on viipymättä toimitettava lähetekuori vaalilautakunnalle.

Äänestys on jätettävä huomioon ottamatta 31 §:n 2 momentissa säädetyistä syistä, tai jos lähetekirjeestä puuttuu äänestyksessä läsnä olleen henkilön nimikirjoitus. Kotiaänestykseen ja siinä noudatettavaan menettelyyn so-

velletään muutoin, mitä ennakkoäänestyksestä säädetään.

Äänestäminen ja vaalin tuloksen vahvistaminen

38 §

Vaalikuulutus

Vaalilautakunta ilmoittaa vaaleista kuulutuksella, jossa mainitaan vaalien alkamis- ja päättymisaika sekä äänestyspaikat.

Kuulutus on pantava seurakunnan ilmoitustaululle viimeistään kahdeksan päivää ennen vaalipäivää. Kuulutus on lisäksi julkaistava lehdessä viimeistään viisi päivää ennen vaalipäivää.

Jos äänestystä ei toimeenpanna 51 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa, tästä on ilmoitettava siten kuin edellä säädetään.

39 §

Äänestystila ja materiaali sekä vaalilautakunnan ja vaaliavustajien läsnäolo

Vaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että vaaleissa on käytettävissä asianmukaiset tilat, vaaliurna, kalusto ja välineet sekä riittävä määrä äänestyslippuja.

Kunkin äänestyspaikan odotustiloihin ja äänestysasuoihin on pantava nähtäväksi painettuna kirkkovaltuuston ehdokaslistojen yhdistelmä tai yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston ehdokaslistojen yhdistelmät. Äänestyspaikan ovella tulee olla ilmoitus äänestysajasta.

Äänestyspaikassa pitää vaalia toimitettaessa olla läsnä päätösvaltainen määrä vaalilautakunnan jäseniä. Äänestyspaikalla tulee olla lisäksi yksi tai useampi vaalilautakunnan valitsema, tunnuksella varustettu vaaliavustaja, joka äänestäjän pyynnöstä avustaa häntä merkinnän tekemisessä äänestyslippuun.

40 §

Äänestyksen aloittaminen

Vaalipäivänä äänestyksen alkaessa vaalilautakunnan puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan on:

1) julistettava vaalitoimitus alkavaksi;

2) ilmoitettava, mitkä vaalit toimitetaan, ja annettava muut äänestysmenettelyä koskevat ohjeet;

3) näytettävä läsnä oleville, että vaaliurna on tyhjä, ja sen jälkeen suljettava urna.

Vaaliurnaa ei saa avata sen jälkeen, kun se on vaalitoimituksen alussa suljettu, ennen kuin äänestyksen päätyttyä ryhdytään laskemaan ääniä.

Vaalitoimituksessa ei sallita keskustelua.

41 §

Äänestys-oikeuden selvittäminen

Äänestäjän on ilmoitauduttava äänestyspaikassa vaalilautakunnalle, jonka tulee huolehtia siitä, ettei äänestäjälle anneta äänestyslippua ennen kuin hänet on todettu äänioikeutetuksi.

Äänestäjä on velvollinen esittämään vaalilautakunnalle selvityksen henkilöllisyydestään.

42 §

Äänestäminen seurakuntavaaleissa

Äänestäjän on merkittävä äänestyslippuun ehdokkaan numero niin selvästi, ettei voi syntyä epätietoisuutta siitä, ketä ehdokasta hän tarkoittaa. Merkintä on tehtävä äänestysuojassa siten, että vaalisalaisuus säilyy.

Tehtyään äänestysmerkintänsä äänestäjän tulee antaa äänestyslippu taitettuna vaalilautakunnalle leimattavaksi. Leima on lyötävä keskeltä taitetun äänestyslipun kääntöpuolelle. Äänestäjän on sen jälkeen pantava äänestyslippu vaaliurna. Vaalileimasimena käytetään seurakunnan leimasinta.

Äänestäjän pyynnöstä vaalitoimitsijan tai vaalilautakunnan jäsenen on avustettava häntä äänestämisessä. Henkilö, jonka kyky tehdä äänestysmerkintä on oleellisesti heikentynyt, saa käyttää äänestyksessä apuna valitsemaansa avustajaa. Avustajana ei kuitenkaan saa käyttää vaaleissa ehdokkaana olevaa henkilöä. Avustaja on velvollinen tunnollisesti noudattamaan äänestäjän tahtoa sekä pitämään salassa äänestyksen yhteydessä saamansa tiedot.

Vaalilautakunta tekee äänioikeutettujen luetteloon merkinnän siitä, että äänestäjä on käyttänyt äänioikeuttaan.

43 §

Äänestys oikeus äänestysajan päättyessä

Äänioikeutetuilla, jotka ennen ilmoitetun äänestysajan päättymistä ovat saapuvilla odottamassa äänestysvuoroaan, on oikeus äänestää ennen kuin vaalitoimitus siinä äänestyspaikassa lopetetaan. Ilmoitetun äänestysajan päättyessä on äänestyspaikka suljettava. Sulkemisesta on sitä ennen ilmoitettava saapuvilla oleville äänestäjille.

44 §

Vaalitoimituksen keskeyttäminen

Jos vaalitoimitus joudutaan keskeyttämään, vaalilautakunnan on huolehdittava vaaliurnasta ja äänioikeutettujen luettelosta ja pidettävä ne valvottuna.

45 §

Pöytäkirjan pitäminen

Jokaisessa äänestyspaikassa on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään äänestyksen kulku. Pöytäkirjat liitetään vaalilautakunnan pöytäkirjaan, johon merkitään vaalin tulos ja liitetään valitusosoitus. Pöytäkirjan allekirjoittavat puheenjohtaja ja sihteeri sekä kunkin äänestyspaikan osalta kaksi siellä läsnä olutta vaalilautakunnan jäsentä.

46 §

Valitsijayhdistyksen asiamiehen läsnäolo

Valitsijayhdistyksen asiamiehellä tai tämän varamiehellä on oikeus olla läsnä vaalilautakunnan kokouksessa äänestyslippuja laskettaessa ja vaalin tulosta määrättäessä. Läsnä olleista on tehtävä merkintä pöytäkirjaan.

47 §

Äänten laskeminen

Kun vaalipäivän äänestys on julistettu päättyneeksi, vaalilautakunta ottaa ennakoäänestyksessä annetut äänestysliput vaalikuorista, leimaa ne ja niitä avaamatta pudottaa ne vaaliurnaan.

Ennakoäänestyksessä annettujen, vaalikuorissa olevien äänestyslippujen laskeminen voidaan kuitenkin aloittaa vaalipäivänä vaalilautakunnan määrämänä aikana, kuitenkin aikaisintaan kuusi tuntia ennen äänestyksen päättymistä, jos ennakoääniä on annettu enemmän kuin 50 ja voidaan perustellusti arvioida, että vaalipäivänä äänioikeuttaan käyttää enemmän kuin 50 henkilöä. Ennen laskemisen aloittamista äänestysliput leimataan. Mitättömät äänestysliput erotetaan eri ryhmäksi. Muut äänestysliput jaotellaan siten, että kunkin ehdokkaan hyväksi annetut liput ovat omana ryhmänään. Kussakin ryhmässä olevien äänestyslippujen lukumäärä lasketaan.

Vaalilautakunta ottaa kaikki äänestysliput vaaliurnasta ja laskee sekä äänestyslippujen että äänioikeutettujen luetteloon äänestäneiksi merkittyjen lukumäärän. Sen jälkeen vaalilautakunta erottaa mitättömät äänestysliput omaksi ryhmäkseen. Vaalilautakunta laskee kaikki annetut äänet ottaen huomioon myös ennakoäänestyksessä annetut äänet.

Vaalilautakunnan on suoritettava äänestyslippujen laskenta keskeytyksellä loppuun. Jos äänestyslippujen laskenta tai käsittely keskeytyy, vaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että kaikki laskelmat ja äänestysliput säilytetään valvottuna.

48 §

Mitätön äänestyslippu

Äänestyslippu on mitäätön, jos:

- 1) äänestyslippuna on käytetty muuta kuin kysymyksessä olevaa vaalia varten valmistettua äänestyslippua;
- 2) vaalikuoreessa on useampi kuin yksi sama vaalia koskeva äänestyslippu;
- 3) äänestyslippu on leimaamaton;
- 4) äänestysmerkintä on tehty niin, ettei

siitä selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa;

5) äänestyslippuun on kirjoitettu äänestäjän nimi tai erityinen tuntomerkki taikka siihen on tehty muunlainen asiaton merkintä.

Asiattomana ei pidetä äänestyslippuun tehtyä merkintää, joka ainoastaan selventää, ketä ehdokasta äänestäjä on tarkoittanut äänestää.

49 §

Ehdokkaiden vertausluvut

Kun vaalilautakunta on laskenut äänet, kunkin valitsijayhdistyksen ehdokaslistan ehdokkaat pannaan heidän henkilökohtaisten äänimääriensä osoittamaan järjestykseen. Sen jälkeen annetaan ensimmäiselle heistä vertausluvuksi listan koko äänimäärä, toiselle puolet, kolmannelle kolmannes, neljännelle neljännes ja niin edelleen. Vertausluku on laskettava sellaisellekin ehdokkaalle, joka ei ole saanut henkilökohtaisesti yhtään ääntä.

Jos käy ilmi, että ehdokas ei ole vaalikelppoinen tai on kuollut, tulevat hänelle annetut äänet sen ehdokaslistan hyväksi, jossa hän on ollut ehdokkaana.

50 §

Vaalin tuloksen määrääminen ja varajäsenet

Äänestyksen tulos lasketaan erikseen kirkkovaltuuston jäsenten, yhteiseen kirkkovaltuustoon kustakin seurakunnasta valittavien jäsenten ja seurakuntaneuvoston jäsenten vaalissa. Tuloksen määräämiseksi kirjoitetaan eri ehdokaslistoilla olevien ehdokkaiden nimet heidän saamiensa vertauslukujen osoittamaan järjestykseen. Kunkin kohdalle merkitään myös hänen vertauslukunsa. Valituksi tulee kussakin vaalissa tämän nimisarjan alusta niin monta ehdokasta, kuin siinä vaalissa on jäseniä valittava.

Ehdokaslistalta valittujen varajäseniksi nimetään kussakin vaalissa esiintyneen saman ehdokaslistan valitsematta jääneet ehdokkaat heidän saamiensa vertauslukujen osoittamassa järjestyksessä.

51 §

Vaali ilman äänestystä

Valitsijayhdistys voi ilmoittaa ehdokaslistan yhteydessä sen varalta, ettei muita hyväksyttäviä ehdokaslistoja anneta, ketkä ehdokkaista tulevat varsinaisiksi jäseniksi ja missä järjestyksessä muut tulevat varajäseniksi ilman äänestystä.

Jos hyväksytyissä ehdokaslistoissa on ehdokkaita yhtä monta kuin on valittavia tai ainakin neljä viidesosaa valittavien määrästä, ehdokkaat tulevat valituiksi ilman äänestystä.

52 §

Vaalin tuloksen vahvistaminen

Vaalilautakunnan on viimeistään kolmantena päivänä seurakuntavaalien päättymisestä pidettävässä kokouksessa vahvistettava vaalin tulos. Ilmoitus siitä, että vaalipöytäkirja valitusosoituksineen on nähtävänä kirkkoherranvirastossa tai seurakunnan toimistossa sen aukioloaikoina, on pantava seurakunnan ilmoitustaululle viimeistään kahdeksantena päivänä vaalitoimituksen päättymispäivän jälkeen ja pidettävä siinä 30 päivän ajan.

Vaalilautakunnan on ilmoitettava vaalin tuloksesta kirkkovaltuustolle tai yhteiselle kirkkovaltuustolle ja seurakuntaneuvostolle sekä kullekin varsinaiseksi jäseneksi ja varajäseneksi valitulle.

53 §

Äänestysmateriaalin arkistointi

Vaalipöytäkirja ja vaalin tulosta koskevat laskelmat on säilytettävä seurakunnan arkistossa.

Kaikki äänestysliput ja ehdokaslistojen yhdistelmä on seurakuntavaaleissa pantava kunkin vaalin osalta erikseen kestävään päällykseen, joka on suljettava sinetillä ja säilytettävä arkistossa, kunnes seuraavat vaalit on toimitettu.

Jos vaalista on valitettu, kirkkoherran on hallinto-oikeuden pyynnöstä lähetettävä sen vaalin äänestysliput, jota valitus koskee, 2 momentissa tarkoitettussa sinetöidyssä päällyksessä hallinto-oikeudelle.

Poikkeukselliset seurakuntavaalit

54 §

Kirkkovaltuuston, yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston muodostaminen vaaleja toimittamatta

Kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkovaltuusto ja seurakuntaneuvosto muodostetaan kirkkolain 23 luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa uusia vaaleja toimittamatta edellisten vaalien tuloksen perusteella seuraavasti:

1) kirkkovaltuusto ja yhteinen kirkkovaltuusto edellisten vaalien kirkkovaltuuston ja yhteisen kirkkovaltuuston ehdokaslistojen perusteella;

2) seurakuntaneuvosto edellisten vaalien kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston ehdokaslistojen perusteella sen jälkeen, kun yhteinen kirkkovaltuusto on muodostettu.

Jos yhteisen kirkkovaltuuston ehdokkaita ei ole ollut riittävästi, lisäjäsenet määräytyvät seurakuntaneuvoston ehdokaslistojen perusteella.

Vaalilautakunta tai vaalilautakunnat tekevät 1 momentissa tarkoitetun muodostamispäätöksen ja ilmoittavat siitä siten kuin 52 §:ssä säädetään.

55 §

Muut poikkeukselliset seurakuntavaalit

Tuomiokapituli määrää vaalipäivän ja vaalitoimien määräajat ja määräpäivät, jos:

1) kirkkovaltuuston tai seurakuntayhtymässä joko yhteisen kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston vaalia varten ei 16 §:ssä määrättyyn määräaikaan mennessä ole seurakunnassa jätetty yhtään hyväksyttävää ehdokaslistaa tai jos hyväksytyissä ehdokaslistoissa on ehdokkaita yhteensä vähemmän kuin neljä viidesosaa valittavien määrästä;

2) vaalia tai siihen liittyviä toimia ei ole toimitettu säädettyinä tai määrättyinä aikoina;

3) edellä 1 kohdassa tarkoitettujen toimielinten valittujen jäsenten yhteenlaskettu määrä vähenee vaalikauden aikana alle kolme neljäsosaan säädetystä määrästä;

4) vaali on valituksen johdosta kumottu;

5) ylimääräiset vaalit on tarpeen toimittaa kesken vaalikauden tapahtuvan kirkkolain 23 luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitetun muutoksen johdosta.

Vaalilautakunnan on ilmoitettava tuomiokapitulille viipymättä 1 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa ja toimielimen puheenjohtajan 3 kohdassa tarkoitetun tilanteen syntymisestä.

Vaaleissa valituksi tulleiden luottamushenkilöiden toimikausi kestää kulumassa olevan vaalikauden loppuun.

56 §

Vaalitoimet seurakuntaliitoksissa

Jos seurakunta kokonaan tai osa seurakunnan alueesta liitetään toiseen seurakuntaan, on sen seurakunnan vaalilautakunnan, johon seurakunta tai alue liitetään, hoidettava vaalista johtuvat toimet näin muodostetun seurakunnan alueella.

Sen seurakunnan, josta alue siirretään toiseen seurakuntaan, on tarvittaessa annettava vaalilautakunnalle luettelo kaikista niistä äänioikeusiensa saavuttaneista seurakunnan jäsenistä, jotka asuvat siirrettävällä alueella.

57 §

Seurakuntavaalit seurakuntajaotuksen muutosta edeltävänä vuonna

Seurakuntajaotuksen muutoksen voimaantuloa edeltävänä vuonna toimitettavissa seurakuntavaaleissa noudatetaan uutta seurakuntajakoa. Ehdokkaiden ja vaalilautakuntien jäsenten vaalikelpoisuus luottamustoimeen sekä seurakunnan äänioikeutetun jäsenen kelpoisuus valitsijayhdistyksen perustajajäseneksi määräytyvät tällöin uuden jaotuksen mukaisesti.

3 luku

Kirkkoherran välitön vaali

58 §

Vaalipäivän ja vaalinäytteiden määrääminen

Tehtyään vaaliehdotuksen tuomiokapituli

määrää, milloin kirkkoherran välitön vaali on toimitettava, ja ryhtyy muutoinkin tarvittaviin toimiin vaalin toimittamiseksi.

Tuomiokapituli määrää vaaliehdokkaiksi asetetut peräkkäisinä sunnuntaipäivinä toimittamaan vaalinäytteenä päiväjumalanpalveluksen tuomiokapitulin määräämässä kirkossa. Kaksikielisessä seurakunnassa jumalanpalvelus toimitetaan kummallakin kielellä. Tuomiokapituli voi erityisestä syystä vapauttaa vaaliehdokkaan jumalanpalveluksen toimittamisesta.

59 §

Vaaliehdokkaita ja vaalinäytteitä koskeva kuulutus

Tuomiokapituli lähettää kirkkoherralle kuulutuksen, jossa seurakunnalle ilmoitetaan vaaliehdokkaat, heidän ansioituneisuutensa, päivät, joina he toimittavat vaalinäytteenä päiväjumalanpalveluksen, sekä vaalin alkamispäivä.

Kuulutus on pantava seurakunnan ilmoitustaululle kaksi viikkoa ennen ensimmäistä vaalinäytepäivää ja pidettävä siinä vaalitoimituksen päättymiseen saakka.

60 §

Vajaa vaaliehdotus ja vaaliehdotuksen muuttaminen

Jos vaaliehdokas ei ole toimittanut vaalinäytteenä jumalanpalvelusta eikä hän viimeistään määrättyä vaalinäytepäivää seuraavana tiistaina esitä tuomiokapitulille hyväksyttävää syytä tähän, hänet poistetaan vaaliehdotuksesta. Jos menettelylle on ollut hyväksyttävä syy, hän pysyy vaaliehdokkaana toimittamatta jumalanpalvelusta.

Tuomiokapitulin on keskeytettävä vaali, jos joku vaaliehdokkaista menettää vaalikelpoisuutensa ennen kuin viranhoitomääräystä virkaan on annettu. Tuomiokapitulin tulee tällöin muuttaa vaaliehdotusta, jollei äänestys ole jo tapahtunut ja joku toinen ole saamassa vaalin tuloksen mukaan viranhoitomääräystä virkaan.

Jos vaaliehdotus tulee vajaaksi ja sen ulkopuolelle on jäänyt kelpoisuusvaatimukset

täyttäviä hakijoita, jotka ilmoittavat pysyvänsä hakemuksessaan, tuomiokapitulin tulee tehdä uusi vaaliehdotus.

61 §

Vaalin ajankohta, äänestyspaikka ja ennakoäänestys

Kirkkoherran välitön vaali aloitetaan viimeistä vaalinäytettä seuraavana toisena sunnuntaina jumalanpalveluksen jälkeen ja päätetään joko samana päivänä tai sitä seuraavana maanantaina. Seurakunnan vaalilautakunta määrää ennen ensimmäistä vaalinäytepäivää, minä aikoina äänestys suoritetaan. Vaalilautakunta määrää äänestyspaikat ja vaalihuoneistot.

Ennakoäänestys kirkkoherran välittömässä vaalissa alkaa viimeistä vaalinäytettä seuraavan sunnuntain jälkeisenä maanantaina ja päättyy saman viikon perjantaina. Ennakoäänestys tapahtuu vain siinä seurakunnassa, jonka kirkkoherra vaalilla valitaan, joka päivä kirkkoherranvirastossa tai seurakunnan toimistossa kello 9–18 ja lisäksi vaalilautakunnan määräämänä aikana muussa paikassa sekä kotiaänestyksenä.

62 §

Äänioikeutettujen luettelo

Kirkkoherran välittömän vaalin äänioikeutettujen luettelo on laadittava viimeistään 55 päivää ennen ensimmäistä vaalipäivää ja tarkistettava viimeistään kahden päivän kuluessa. Äänioikeutettujen luetteloon ja seurakunnan jakautumisesta äänestysalueisiin sovelletaan muutoin, mitä 6–11 §:ssä säädetään.

Äänioikeutettujen luetteloa koskevat kirkkolain 24 luvun 7 §:ssä tarkoitetut oikaisuvaatimukset käsitellään kaksi viikkoa luettelon nähtävillä pitoajan päättymisen jälkeen pidettävässä vaalilautakunnan kokouksessa.

63 §

Vaalikuulutus

Vaalilautakunta laatii kuulutuksen kirkkoherran välittömästä vaalista ja sen alkami-

sesta sekä äänestyspaikoista ja -ajoista. Kuu-
lutus on pidettävä seurakunnan ilmoitustau-
lulla viimeisestä vaalinäytepäivästä lukien
äänestyksen päättymiseen asti. Lisäksi kuulu-
tus on julkaistava lehdessä viimeistään viisi
päivää ennen ennakoäänestyksen alkamista.

64 §

Äänestyslippu

Vaalilautakunnan painattamassa äänestys-
lipussa tulee olla omassa sarakkeessaan kun-
kin vaaliehdokkaan nimi, virka-asema ja
arvo. Äänestyslipusta on käytävä ilmi, miten
se taitetaan, ja äänestyslipun on turvattava
vaalisalaisuuden säilyminen.

65 §

Äänestyspaikan ilmoitukset

Äänestyspaikan odotustiloihin ja kuhunkin
äänestyssuojaan on pantava nähtäväksi ilmoi-
tus vaaliehdokkaista. Ilmoitus ei saa muistut-
taa äänestyslippua.

66 §

*Äänestäminen kirkkoherran
välittömässä vaalissa*

Äänestäjän on tehtävä selvästi näkyvä mer-
kintä äänestyslipun siihen sarakkeeseen, jossa
hänen äänestämänsä ehdokkaan nimi on.

67 §

*Äänien laskeminen, vaalin tuloksen
vahvistaminen ja siitä ilmoittaminen*

Kun äänestys on julistettu päättyneeksi,
otetaan äänestysliput vaaliurnasta ja laske-
taan sekä äänestyslippujen että vaaliluette-
loon äänestäneiksi merkittyjen lukumäärä.
Sen jälkeen erotetaan 48 §:n mukaan mitättö-
mät äänestysliput ja lasketaan kunkin ehdok-
kaan saamat äänet. Äänien laskemiseen ja
vaalin tuloksen vahvistamiseen sovelletaan,
mitä 47 ja 52 §:ssä säädetään.

Kirkkoherran välittömän vaalin pöytäkirja
kirjoitetaan kahtena kappaleena. Vaalilauta-
kunta lähettää pöytäkirjan toisen kappaleen

tuomiokapitulille ja pöytäkirjanotteen valitus-
osoituksineen vaaliehdokkaille. Kaikki ää-
nestysliput on pantava kestäväan päällykseen,
joka on suljettava ja säilytettävä kirkkoher-
ranvirastossa vähintään neljä vuotta.

68 §

Muut vaaliin sovellettavat säännökset

Vaalien toimittamiseen, ennakoäänestyk-
seen, kotiaäänestykseen ja äänestämiseen so-
velletaan muutoin soveltuvin osin, mitä 22,
24–37 ja 39–45 §:ssä säädetään.

Yhteisen kirkkoherran välitön vaali toimi-
tetaan noudattaen soveltuvin osin kirkkoher-
ran välitöntä vaalia koskevia säännöksiä. Ää-
nestys ja vaalinäytteenä toimitettava päiväju-
malanpalvelus toimitetaan kaikissa niissä
seurakunnissa, joissa on yhteinen kirkkoher-
ran virka.

4 luku

Hiippakunnassa toimitettavat vaalit*Hiippakuntavaltuuston jäsenten ja
kirkolliskokousedustajien vaalit*

69 §

Vaalien ajankohta ja ennakoäänestys

Hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkol-
liskokousedustajien vaalit toimitetaan helmi-
kuun toisena tiistaina 3 §:n 1 momentissa
tarkoitettujen seurakuntavaalien jälkeisenä
toisena vuonna.

Vaaleissa saa äänestää ennakkoon niin
kuin siitä jäljempänä säädetään.

70 §

Hiippakunnan vaalilautakunta

Tuomiokapituli asettaa kirkkolain 23 luvun
19 §:n 3 momentissa tarkoitetun vaalilauta-
kunnan hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kir-
kolliskokousedustajien vaalien vaalivuotta
edeltävän vuoden syyskuun aikana. Tuomio-
kapituli ilmoittaa vaalilautakunnan asettami-
sesta seurakunnille ja hiippakunnan papeille.
Tuomiokapituli määrää lautakunnan sihteerin

ja huolehtii lautakunnan kansliatehtävistä.

Vaalilautakunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Puheenjohtaja ja sihteeri allekirjoittavat pöytäkirjan ja toimituskirjat. Vaalilautakunta valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa, jollei tarkastus voi tapahtua kokouksessa.

71 §

Äänioikeutettujen luettelot

Tuomiokapituli laatii luettelon äänioikeutetuista papeista ja toimittaa sen vaalivuotta edeltävän vuoden lokakuun loppuun mennessä vaalilautakunnalle. Vaalilautakunta toimittaa kullekin lääninrovastille otteen luettelosta viimeistään joulukuun 15 päivänä.

Kirkkoherra toimittaa vaalivuotta edeltävän vuoden lokakuun loppuun mennessä vaalilautakunnalle luettelon kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston jäsenistä ja seurakunnasta valituista yhteisen kirkkovaltuuston jäsenistä. Jäseneksi valitun papin sijaan on luetteloon merkittävä 50 §:n 2 momentissa tarkoitettu varajäsen, jonka on oltava maallikko.

72 §

Maallikkojäsenien ja -edustajien vaalien äänimäärät

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenien ja kirkolliskokouksen maallikkoedustajien vaalien tulosta määrättäessä suhteutetaan ehdokkaille kussakin seurakunnassa annettujen äänten määrä sekä seurakunnan väkilukuun että sen kirkkovaltuuston jäsenmäärään tai sen seurakuntaneuvoston jäsenten ja seurakunnasta valittujen yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten yhteenlaskettuun luottamushenkilöpaikkojen määrään. Kunkin seurakunnan äänioikeutetuilla on yhteensä neljä ääntä ja lisäksi yksi ääni kutakin seurakunnan väkiluvun täyttä tuhatta kohti. Tämä äänimäärä jaetaan kussakin seurakunnassa äänioikeutettujen kesken kolmen desimaalin tarkkuudella.

Seurakunnan väkiluvulla tarkoitetaan vaalivuotta edeltävän vuoden viimeisen päivän väkilukua. Jos uusi seurakunta on perustettu tai seurakuntajaotusta on muutoin muutettu vaalivuoden alusta lukien, väkiluku määräytyy uuden jaotuksen mukaisesti.

Kirkkoherra lähettää vaalilautakunnalle vaalivuoden tammikuun 25 päivään mennessä ilmoituksen seurakunnan väkiluvusta. Vaalilautakunta laskee ja vahvistaa vaalivuoden helmikuun 1 päivään mennessä jokaisen seurakunnan osalta erikseen kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston ja yhteisen kirkkovaltuuston jäsenen äänimäärän.

Seurakunnittain laadittu yhdistelmä väkilukutiedoista, kirkkovaltuuston jäsenten tai seurakuntaneuvoston ja seurakunnasta valittujen yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten lukumäärästä, seurakunnan äänioikeutettujen yhteisestä äänimäärästä ja siitä, miten se jakaantuu äänioikeutettujen kesken, merkitään vaalilautakunnan pöytäkirjaan.

73 §

Asiakirjojen lähettäminen

Vaalilautakunnalle osoitetut asiakirjat on toimitettava tuomiokapitulille, joka antaa ne vaalilautakunnalle.

Ahvenanmaan maakunnan seurakunnista valittavan maallikkojäsenen ja maallikkoedustajan vaalia koskevat asiakirjat lähetetään rovastikunnan lääninrovastille.

74 §

Ehdokasasettelu

Oikeus asettaa ehdokkaita on valitsijayhdistyksellä, jonka hiippakuntavaltuuston pappisjäsenien ja kirkolliskokouksen pappisedustajien vaalissa vähintään kolme ja maallikkojäsenien ja maallikkoedustajien vaalissa vähintään kymmenen näissä vaaleissa äänioikeutettua on perustanut. Ehdokaslistassa saadaan nimetä enintään kolme kertaa niin monta ehdokasta kuin hiippakunnasta siinä vaalissa valitaan.

Perustamisasiakirja ehdokaslistoineen on toimitettava tuomiokapitulille viimeistään vaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 15 päivänä ennen kello 16, jollei 2 §:n 2 momentista muuta johdu. Valitsijayhdistyksen perustamisasiakirjaan ja ehdokaslistaan, niiden jättämiseen ja julkaisemiseen sekä asia-miehen vakuutukseen ja ehdokkaiden kirjalliseen suostumukseen sovelletaan, mitä seura-

kuntavaaleista 14 §:n 2 momentissa, 15, 21 ja 51 §:ssä säädetään.

75 §

Ehdokasasettelu Ahvenanmaalla

Ahvenanmaan maakunnan seurakunnista valittavan hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenen ja kirkolliskokouksen maallikkoedustajan vaaleissa valitsijayhdistyksen perustamisasiakirjassa on nimettävä ehdokaslistassa yksi ehdokas jäseneksi ja yksi edustajaksi sekä yksi ensimmäiseksi varajäseneksi ja yksi ensimmäiseksi varaedustajaksi sekä yksi toiseksi varajäseneksi ja yksi toiseksi varaedustajaksi. Ehdokaslistojen yhdistelmässä numeroidaan vain ehdokaslistat.

Jos vaaleja varten jätetään vain yksi ehdokaslista, siinä mainitut ehdokkaat tulevat valituiksi ilman äänestystä.

Jos maallikkojäsenen tai maallikkoedustajan sekä molempien varajäseniksi tai varaedustajiksi valittujen luottamushenkilöpaikat tulevat avoimiksi tai jos vaaleja varten ei ole jätetty yhtään ehdokaslistaa, toimitetaan uudet vaalit tuomiokapitulin määräämänä aikana.

76 §

Perustamisasiakirjojen käsitteleminen

Viimeistään vaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30 päivänä pidettävässä vaalilautakunnan kokouksessa tarkastetaan valmistavasti valitsijayhdistysten perustamisasiakirjat ehdokaslistoineen ja liitteineen.

Valitsijayhdistyksen perustamisessa tai ehdokasasettelussa tapahtuneiden virheiden oikaisuun sovelletaan soveltuvin osin, mitä 17 ja 18 §:ssä säädetään.

77 §

Perustamisasiakirjojen hyväksyminen ja ehdokaslistojen yhdistelmien laatiminen

Vaalivuotta edeltävän vuoden joulukuun 15 päivänä pidettävässä vaalilautakunnan kokouksessa tehdään kaikkien vaalien osalta

erikseen oikaisumenettelyn aiheuttamat korjaukset, numeroidaan ehdokaslistat ja ehdokkaat sekä laaditaan ehdokaslistojen yhdistelmät noudattaen soveltuvin osin, mitä niistä 19 §:n 1 ja 2 momentissa ja 20 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Kirkolliskokousedustajien vaaleissa ehdokaslistat ja ehdokkaat numeroidaan siten, että ehdokkaiden numerointi jatkuu hiippakuntavaltuuston jäsenten vaalien viimeisestä numerosta.

78 §

Äänestyslippu ja muut vaaliasiakirjat

Äänestyslippujen tulee olla sellaisia kuin 23 §:n 1 momentissa säädetään. Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenten vaalissa äänestysliput painetaan vihreälle ja pappisjäsenten vaalissa keltaiselle paperille sekä kirkolliskokouksen maallikkoedustajien vaalissa valkoiselle ja pappisedustajien vaalissa siniselle paperille.

Kirkkohallitus toimittaa vaalilautakunnille tarvittavat vaaliasiakirjat ja äänestysliput. Vaalilautakunta huolehtii ehdokaslistojen yhdistelmien painattamisesta sekä niiden ja vaaleissa käytettävien äänestyslippujen jakelusta.

Ehdokaslistojen yhdistelmään käytettävän paperin värin tulee olla sama kuin vastavassa äänestyslipussa.

79 §

Vaalikokoukset

Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenten ja kirkolliskokouksen pappisedustajien vaaleissa äänestetään kunkin rovastikunnan pappien kokouksessa. Piispa äänestää tuomiorovastikunnassa.

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenten ja kirkolliskokouksen maallikkoedustajien vaaleissa äänestetään kunkin seurakunnan kirkkovaltuuston maallikkojäsenten kokouksessa sekä seurakuntaneuvoston ja seurakunnasta yhteiseen kirkkovaltuustoon valittujen maallikkojäsenten yhteisessä kokouksessa. Tämän kokouksen kutsuu koolle kirkkoherra

ja puheenjohtajana toimii seurakuntaneuvoston varapuheenjohtaja. Jos sama henkilö on jäsenenä sekä yhteisessä kirkkovaltuustossa että seurakuntaneuvostossa, hänen sijaansa seurakuntaneuvostossa kutsutaan 50 §:n 2 momentissa tarkoitettu varajäsen.

80 §

Ennakköäänestys hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkolliskokousedustajien vaaleissa

Jos pappi ei voi saapua rovastikunnan pappien vaalikokoukseen tai maallikkojäsenen ja maallikkoedustajan vaalissa äänioikeutettu ei voi saapua seurakunnan vaalikokoukseen, hän saa lähettää taitetun äänestyslippunsa vaalin toimittajalle suljetussa kuoressa, jonka päälle hän on merkinnyt nimensä ja sen, että siinä on hänen äänestyslippunsa.

Vaalikokoukskutsussa on ilmoitettava ennakköäänestysmahdollisuudesta ja sen käytämisen tavasta. Kutsun mukana on toimitettava ennakköäänestyksessä tarvittava aineisto.

81 §

Vaalikokouksien valmistelutoimet

Kirkkoherran on huolehdittava siitä, että seurakunnassa valmistellaan hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenten ja kirkolliskokouksen maallikkoedustajien vaalit. Tällöin on varmistuttava siitä, että vaaleissa on käytettävissä:

1) vaalihuoneeseen nähtäville pantavat ehdokaslistojen yhdistelmät;

2) äänestyslippuja, vaalileimasin, jona käytetään seurakunnan leimasinta, vaaliurna sekä sinetöimis- ja muut tarpeelliset välineet.

Ennen maallikkojäsenten ja maallikkoedustajien vaalien aloittamista kirkkovaltuuston puheenjohtajan tai seurakuntaneuvoston varapuheenjohtajan on meneteltävä siten kuin 40 §:n 1 momentissa säädetään. Vaalitoimituksessa ei sallita ehdokkaita koskevaa keskustelua.

Lääninrovastilla on pappisjäsenten ja pap-

piusedustajien vaalien osalta 1 ja 2 momentissa mainitut tehtävät.

82 §

Äänestäminen hiippakuntavaltuuston jäsenten ja kirkolliskokousedustajien vaaleissa

Äänestämiseen ja äänestyslipun leimaamiseen sovelletaan, mitä 42 §:ssä säädetään. Ahvenanmaan maakunnan seurakunnista valittavan hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenen ja kirkolliskokouksen maallikkoedustajan vaaleissa kukin äänioikeutettu äänestää 75 §:n mukaista ehdokaslistaa.

Äänestyksen alkaessa ennakköäänenä annetun äänestyslipun vaalikuori, jollei sitä 3 momentin mukaan ole jätettävä avaamatta, on vaalisalaisuus säilyttäen avattava. Äänestyslippu on leimattava ja sitä lukematta pantava samaan urnaan kuin muut äänestysliput.

Jollei äänestäneellä ole äänioikeutta, puheenjohtajan on pantava vaalitoimituksessa annettu äänestyslippu avaamattomana äänestäneen nimellä varustettuun erilliseen suljetuun kuoreen ja jätettävä 2 momentissa tarkoitettu vaalikuori avaamatta sekä lähetettävä kuoret vaalilautakunnalle. Puheenjohtajan ratkaisun perusteet on merkittävä pöytäkirjaan.

83 §

Äänestyksen päättämistoimet ja vaalikokouksen pöytäkirja

Äänestyksen päätyttyä on laskettava annettujen äänestyslippujen lukumäärä avaamatta niitä ja tekemättä niihin mitään merkintöjä. Tämän jälkeen äänestysliput suljetaan sinetöityyn päällykseen ja toimitetaan viivytyksettä vaalilautakunnalle.

Vaalitoimituksessa pidetään pöytäkirjaa, johon merkitään äänioikeuttaan käyttäneet, äänestyslippujen lukumäärä ja mitä vaalitoimituksessa on tapahtunut. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri. Pöytäkirja on heti tarkastettava ja lähetettävä vaalilautakunnalle yhdessä äänestyslippujen kanssa.

84 §

Vaalien tulosten laskeminen ja vahvistaminen

Vaalilautakunta avaa sinetöidyt päällykset ja laskee vaalien tulokset noudattaen muuten soveltuvin osin, mitä seurakuntavaalien tuloksen laskemisesta säädetään.

Vaalilautakunta vahvistaa kunkin vaalin tulokset erikseen helmikuun kolmantena maanantaina.

85 §

Vaalien tulosten ilmoittaminen ja valtakirjojen antaminen

Vaalilautakunta ilmoittaa vaalien tulokset seurakunnille sekä valittujen nimet ja osoitteet kirkkohallitukselle ja tuomiokapitulille. Ilmoitus vaalien tuloksesta on valitusosoitukseen pantava tuomiokapitulin ilmoitustaululle ja pidettävä nähtävänä vaalien tulosten vahvistamista seuraavasta päivästä valitusajan loppuun asti.

Vaalilautakunta antaa valtakirjan jäseniksi ja edustajiksi valituille. Jos vaalin tulosta valituksen vuoksi oikaistaan tai varajäsen tulee jäseneksi tai edustajaksi, valtakirjan antaa tuomiokapituli.

Saamelaiskäräjät ilmoittaa hiippakuntavaltuuston saamelaisjäsenen ja kirkolliskokouksen saamelaisten edustajan sekä heidän varajäsentensä nimet ja osoitteet kirkkohallitukselle ja Oulun hiippakunnan tuomiokapitulille sekä antaa jäsenelle ja edustajalle valtakirjan. Samoin menetellään, jos vaalin tulosta valituksen johdosta oikaistaan tai varajäsen tulee jäseneksi tai edustajaksi.

86 §

Vaaliasiakirjojen arkistointi

Vaalipöytäkirja ja vaalin tulosta koskevat laskelmat on säilytettävä tuomiokapitulin arkistossa.

Vaaleissa käytetyt äänestysliput ja ehdokaslistojen yhdistelmät on pantava erikseen pappisjäsenten ja pappisedustajien sekä erikseen maallikkojäsenten ja maallikkoedustajien vaaleista kestävään päällykseen. Se on

suljettava sinetillä ja säilytettävä tuomiokapitulissa, kunnes seuraavat vaalit on toimitettu.

Piispan vaali

87 §

Vaalitoimien aloittaminen ja äänioikeutettujen lukumäärän määräytyminen

Tuomiokapituli määrää piispan vaalin ajankohdan ja antaa siitä tiedon kirkkoherroille ja lääninrovasteille sekä arkkipiispan vaalista myös muille tuomiokapituleille ja kirkkohallitukselle. Vaali toimitetaan aikaisintaan 30 päivän kuluttua valitsijayhdistyksen perustamisasiakirjojen hyväksymistä koskevan 92 §:n 1 momentissa säädetyn määräajan päättymisestä.

Kirkkolain 23 luvun 16 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu pappien ja lehtorien lukumäärä määräytyy tuomiokapitulin 88 §:n 1 momentissa tarkoitettua päätöstä edeltävän kuukauden alun tilanteen mukaan.

Kirkkoherra huolehtii siitä, että kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston maallikkojäsenet valitsevat kirkkolain 23 luvun 16 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettut maallikkovalitsijat, ja ilmoittaa vaalin tuloksen tuomiokapitulille ja lääninrovastille. Jokainen seurakunta valitsee ainakin yhden maallikkovalitsijan. Muut maallikkovalitsijat valitaan seurakuntien väkilukujen määrän suhteessa tuomiokapitulin määräämän jaon mukaisesti. Tällöin seurakuntien väkiluku määräytyy vaalin määräämistä edeltävän vuoden viimeisen päivän väkiluvun mukaan.

88 §

Piispan vaalissa äänioikeutettujen luettelot

Tuomiokapitulin on viipymättä laadittava rovastikunnittain luettelo piispan vaalissa äänioikeutetuista papeista ja lähetettävä kullekin lääninrovastille ote tästä luettelosta. Tämän luettelon perusteella tuomiokapitulin on määrättävä kirkkolain 23 luvun 16 §:n 3 momentissa tarkoitettujen valitsijoiden lukumäärä ja jako seurakuntien kesken ja ilmoitettava siitä viipymättä kirkkoherroille.

Lääninrovasti laatii 1 momentissa mainitun otteen ja 87 §:n 3 momentissa tarkoitettujen

ilmoitusten perusteella luettelon niistä henkilöistä rovastikunnassa, joilla kirkkolain 23 luvun 16 §:n 2 momentin mukaan on äänioikeus piispan vaalissa. Oulun hiippakunnan piispan vaalia varten tuomiokapitulin on ilmoitettava luetteloa varten, mihin rovastikuntaan saamelaisten edustaja kuuluu.

Arkkipiispan vaalia varten kukin tuomiokapituli laatii luettelon niistä henkilöistä, joilla hiippakunnassa on kirkkolain 23 luvun 16 §:n 4 momentin mukaan äänioikeus arkkipiispan vaalissa. Arkkhiippakunnan lääninrovastit liittyvät 2 momentissa mainittuun luetteloon ne hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet, kirkolliskokoukseen valitut maallikkoedustajat ja kirkkohallituksen jäsenet, jotka asuvat rovastikunnan alueella.

89 §

Äänioikeuden käyttäminen arkkipiispan ja piispan vaalissa

Kun äänioikeutetulla on arkkipiispan vaalissa äänioikeus usealla perusteella, sitä käytetään seuraavasti:

1) piispa äänestää kirkolliskokouksen edustajana, jolloin tuomiokapitulin jäsenenä äänioikeutta käyttää pappisvarajäsen;

2) kirkkohallituksen jäsen, joka ei ole piispa, äänestää kirkkohallituksen jäsenenä, jolloin kirkolliskokouksen edustajana tai hiippakuntavaltuuston taikka tuomiokapitulin jäsenenä äänioikeutta käyttää varaedustaja tai varajäsen;

3) muu äänioikeutettu, jolla on äänioikeus sekä kirkolliskokouksen edustajana että hiippakuntavaltuuston jäsenenä tai sekä kirkolliskokouksen edustajana että tuomiokapitulin jäsenenä, äänestää kirkolliskokouksen edustajana, jolloin hiippakuntavaltuustossa tai tuomiokapitulissa äänioikeutta käyttää varajäsen.

Piispan vaaliin sovelletaan, mitä 1 momentin 3 kohdassa säädetään.

90 §

Valitsijayhdistykset ja ehdokasasettelu

Tuomiokapituli määrää kahden viikon kuluessa valitsijoita koskevien ilmoitusten saapumisesta ehdokasasettelun alkamispäivän ja

lähettää valitsijoiksi valittujen luettelon hiippakunnan seurakunnille.

Oikeus asettaa ehdokas piispan vaalissa on valitsijayhdistyksellä, jonka muodostaa vähintään 30 tässä vaalissa äänioikeutettua henkilöä. Henkilö saa olla perustajajäsenenä vain yhdessä valitsijayhdistyksessä. Ehdokashakemuksessa saadaan nimetä yksi pappi, joka on antanut kirjallisen suostumuksensa ehdokaudelleen. Valitsijayhdistyksen on toimitettava perustamisasiakirja ehdokashakemuksineen tuomiokapitulille kahden kuukauden kuluessa ehdokasasettelun alkamispäivästä.

Valitsijayhdistyksen perustamisasiakirjaan, sen jättämiseen, valitsijayhdistyksen asiamiehen vakuutukseen sekä ehdokkaan kirjalliseen suostumukseen sovelletaan, mitä seurakunta-vaaleista 14 §:n 2 momentissa ja 15 §:ssä säädetään.

Jos piispan valitsemiseen joudutaan kirkkojärjestyksen (1055/1993) 18 luvun 1 d §:n mukaan ryhtymään uudestaan, aikaisemmin asetettua ehdokasta pidetään ilman uutta perustamisasiakirjaa edelleen valitsijayhdistyksen ehdokkaana, jollei valitsijayhdistys ole peruuttanut aikaisempaa ehdokashakemustaan tai ehdokkaaksi asetettu antamaansa suostumusta 2 momentissa säädettyssä määräajassa.

91 §

Perustamisasiakirjojen käsitteleminen

Ehdokasasettelun päätyttyä tuomiokapituli tarkastaa kahden viikon kuluessa perustamisasiakirjat ehdokashakemuksineen ja liitteineen sekä varaa tarvittaessa valitsijayhdistyksen asiamiehelle tilaisuuden kahden viikon kuluessa oikaista asiakirjoissa oleva virhe. Virheiden oikaisuun sovelletaan, mitä 17 ja 18 §:ssä säädetään.

92 §

Perustamisasiakirjojen hyväksyminen ja vaalin valmistelutoimet

Tuomiokapitulin on kahden viikon kuluessa oikaisumenettelylle varatun määräajan päättymisestä:

1) tehtävä oikaisumenettelyn aiheuttamat korjaukset perustamisasiakirjoihin;

2) laadittava luettelo vaalikelpoisista ehdokkaista;

3) laadittava ehdokasluettelo arpomalla ehdokkaiden järjestys ja numeroimalla ehdokkaat juoksevassa järjestyksessä numerosta 2 alkaen;

4) toimitettava lääninrovasteille ehdokasluettelo.

Tuomiokapituli huolehtii ehdokasluettelon ja äänestyslippujen painattamisesta. Äänestyslippujen tulee olla 23 §:n 1 momentin mukaisia.

93 §

Vaalin toimittaminen piispan vaalissa

Äänestys toimitetaan kussakin rovastikunnassa samanaikaisesti koko hiippakunnassa lääninrovastin tai hänen estyneenä ollessaan virassa vanhimman kirkkoherran puheenjohtajalla. Piispa ja lakimiesasessori äänestävät tuomiorovastikunnassa ja tuomiokapitulin maallikkojäsen seurakuntansa rovastikunnassa.

Lääninrovasti kutsuu vaalikokoukseen rovastikuntansa äänioikeutetut.

Arkkipiispan vaalissa arkkiihiippakunnassa äänestetään siten kuin 1 momentissa säädetään. Muissa hiippakunnissa arkkipiispan vaalissa äänioikeutetut äänestävät tuomiokapitulissa piispan puheenjohtajalla noudattaen soveltuvin osin, mitä äänestämisestä rovastikunnassa säädetään.

94 §

Äänestäminen piispan vaalissa

Äänestämiseen ja äänestyslipun leimaamiseen sovelletaan, mitä 42 §:ssä säädetään. Vaalitoimituksessa ei sallita ehdokkaita koskevaa keskustelua.

Äänioikeutettu, joka ei voi saapua vaalitoimitukseen, saa lähettää taitetun äänestyslipunsa vaalin toimittajalle suljetussa kuoressa, jonka päälle hän on merkinnyt nimensä ja sen, että siinä on hänen äänestyslipunsa. Kuori on, jollei sitä 3 momentin mukaan ole jätettävä avaamatta, vaalisalaisuuden säilyttämisen avattava äänestyksen alkaessa. Äänestyslippu on leimattava ja sitä lukematta pan-

tava samaan uurnaun kuin muut äänestyslippu.

Jollei äänestäneellä ole äänioikeutta, puheenjohtajan on pantava vaalitoimituksessa annettu äänestyslippu avaamattomana tämän nimellä varustettuun erilliseen suljettuun kuoreen tai jätettävä 2 momentissa tarkoitettu kuori avaamatta sekä lähetettävä kuoret tuomiokapitulille. Puheenjohtajan ratkaisun perusteet on merkittävä pöytäkirjaan.

Äänestyslippu, jossa on asiaton merkintä, on mitätön.

95 §

Piispan vaalin pöytäkirja

Vaalitoimituksessa pidetään pöytäkirjaa, johon merkitään äänestyslippujen lukumäärä, ketkä ovat äänestäneet läsnä olevina ja ketkä poissa olevina, kuinka monta ääntä kukin on saanut ja mitä muuta vaalitoimituksessa on tapahtunut. Pöytäkirjan allekirjoittavat puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä. Sen tarkastaa kaksi vaalitoimituksessa valittua tarkastajaa.

Puheenjohtajan on lähetettävä äänestyslippu ja pöytäkirja tuomiokapituliin suljetussa päällyksessä, johon on merkittävä sen sisältö ja lähettäjä.

96 §

Äänten laskenta, vaalin tuloksen vahvistaminen ja uuden vaalin toimittaminen

Tuomiokapituli avaa istunnossaan vaali-asiakirjat sisältävät päällykset. Tuomiokapitulin on ratkaistava, otetaanko 94 §:n 3 momentissa tarkoitettu äänestyslippu huomioon ääntenlaskennassa ja onko jokin äänestyslippu mitätön 4 momentin perusteella.

Jos joku ehdokkaista on saanut vaalissa enemmän kuin puolet annetuista äänistä, tuomiokapituli vahvistaa vaalin tuloksen. Tuomiokapituli ilmoittaa vaalien tuloksen pöytäkirjanotteella ehdokkaille ja valitsijayhdistysten asiamiehille. Ilmoitus vaalin tuloksesta on valitusosoituksineen pantava tuomiokapitulin ilmoitustaululle ja pidettävä nähtävänä vaalin tuloksen vahvistamista seuraavasta päivästä valitusajan loppuun asti.

Jollei kukaan ole saanut 2 momentin mu-

kaista enemmistöä äänistä, tuomiokapituli määrää toimitettavaksi uuden vaalin siten kuin kirkkojärjestyksen 18 luvun 1 c §:n 2 momentissa säädetään. Uusi vaali on toimitettava 30 päivän kuluessa ensimmäisestä vaalista siten kuin vaalin toimittamisesta säädetään 93–95 §:ssä. Äänen laskemiseen ja vaalin tuloksen vahvistamiseen sovelletaan, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään.

Tuomiokapitulin pappisasessorin vaali ja lääninrovastin vaali

97 §

Vaalin ajankohta ja vaalin toimittajat

Tuomiokapituli määrää pappisasessorin vaalin ajankohdan ja antaa siitä tiedon lääninrovasteille.

Kun lääninrovastin virka on täytettävä, tuomiokapituli määrää jonkun rovastikunnan kirkkoherroista toimittamaan vaalin.

98 §

Pappisasessorin ja lääninrovastin vaalin toimittaminen

Pappisasessorin ja lääninrovastin vaaliin

Turussa 8 päivänä marraskuuta 2013

sovelletaan, mitä 94 ja 95 §:ssä ja 96 §:n 1 momentissa säädetään. Pappisasessorin vaalissa sovelletaan lisäksi, mitä 93 §:n 1 momentissa säädetään. Äänestyslippuun merkitään kummassakin vaalissa vain yksi nimi.

Vaalissa käytetään äänioikeutettujen luettelona rovastikuntaa koskevaa otetta 88 §:n 1 momentissa tarkoitettua äänioikeutettujen luettelosta. Luettelo on tarkastettava kutakin vaalia varten.

5 luku

Voimaantulosäännökset

99 §

Voimaantulo

Tämä vaalijärjestys tulee voimaan samana päivänä kuin kirkolliskokouksen 8 päivänä marraskuuta 2013 hyväksymä kirkkolain muutos, jolla muutetaan lain 5, 7–9, 17 a, 17 b, 18–20 ja 23–25 lukua.

Tällä vaalijärjestyksellä kumotaan kirkon vaalijärjestys (1056/1993) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Kirkolliskokouksen puolesta

Kari Mäkinen
arkkipiispa

Katri Kuuskoski
kirkolliskokouksen
pääsihteeri